

Nr 421.

Av herr Jönsson i Revinge, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 315, med förslag till förordning om hyresvärdestegringskatt.

Uti proposition nr 315 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till förordning om hyresvärdestegringskatt.

Vid genomläsandet av förevarande proposition kan man icke undgå att finna det anmärkningsvärt, att Kungl. Maj:t framlagt ifrågavarande förslag trots de allvarliga invändningar, som gjorts mot detsamma av snart sagt alla de myndigheter, som yttrat sig i ärendet.

Även om förslaget om hyresstegringskatt icke med nödvändighet behöves anses stå i strid med lagen om hyresreglering, kan det dock icke förnekas, att ett bifall till det förstnämnda till väsentlig grad kommer att neutralisera syftet med den senare. Skall hyresstegringslagen fortfarande bibehållas, och detta torde vara nödvändigt, är det — som länsstyrelsen i Gävleborgs län riktigt anmärker — utan vidare klart, att uppkomsten av oförtjänt hyresökning i stort sett är förhindrad. Att uttaga en särskild skatt för inkomstökning, vilken på grund av särskilda åtgärder från lagstiftningens sida hålles inom skäliga gränser, synes icke vara förenlig med billighet och rättvisa.

Det läres icke heller råda tvivel om, att i sista hand blir det hyresgästerna, som komma att betungas med denna extra beskattning. Riktigheten utav departementschefens uttalande, att det med fog kan riktas invändningar mot att bereda medel, uttagna inom landet i dess helhet, till bostadsbristens avhjälpande, då denna är begränsad till i allmänhet städer och stadsliknande samhällen, kan icke bestridas.

Men däremot måste det på det bestämdaste bestridas, att uttagandet

av hyresstegringskatten för detta ändamål på sätt Kungl. Maj:ts förslag innebär är det riktiga och lämpligaste.

Även om man är villig medgiva att bostadsbristens avhjälpande närmast är en den vederbörande kommunens egen angelägenhet, så måste med skäl frågas, varför icke alla kommunens innevånare skola i lika stor utsträckning bära bördan härav efter samma grunder som beträffande andra för kommunen gemensamma behov. Varför skola icke exempelvis banker, försäkringsinrättningar m. fl. liknande affärsföretag och skatteobjekt deltaga i en dylik för samhällets bestånd och utveckling nödvändig skatts utgörande.

I stället för att betrakta frågan som en kommunernas angelägenhet, hava vederbörande förslagsställare behandlat frågan som en hyresgästernas och hyresvärdarnas egen angelägenhet. Då man på sätt, som genom den föreslagna förordningen om hyresvärdestegringskatt sker, koncentrerar skyldigheten att bereda staten medel för dess understöd åt byggnadsverksamheten till vissa innevånare i de samhällen, där lag mot oskäligen hyresstegring är gällande, vore det då icke vida enklare men ändock ur bostadsproduktionens synpunkt lika, ja mera, effektivt att helt enkelt ålägga dessa kommuner att på sätt kommunen funne lämpligt, till eget förfogande prestera särskilda byggnadsbidrag till sådan storlek, att de svarade minst mot det understöd, som enligt Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag skulle stått till kommunens förfogande.

Att beteckna den föreslagna hyresvärdestegringskatten såsom en berättigad krigskonjunkturskatt, torde icke heller rättvisligen låta sig göra.

Man måste fråga sig, varför fastighetsägarna i våra städer även i detta avseende skola ställas i en särskild undantagsställning i förhållande till övriga medborgare.

För den, som har aldrig så liten inblick uti, vilka kostnader, som nu äro förenade med utförande av nödiga reparationsarbeten, är det utan vidare klart, att den hyresökning, som inom ramen för hyresstegringslagen medgives, nätt och jämt räcker till bestridande av dessa kostnader.

Den fastighetsägare, som ej kunnat genomföra hyresförhöjning, som i någon mån motsvarar penningvärdets fall, är givetvis i närvarande stund mindre skattekraftig, än han var före krigets utbrott.

Så som förhållandena för närvarande gestalta sig i ett flertal städer, är det nödvändigt, att kraftiga åtgärder vidtagas till bostadsbristens avhjälpande, men detta måste kunna ske, utan att den ifrågavarande propositionen skall behöva bifallas, dels genom att kommunerna på sätt ovan

antytts i annan ordning beredas nödiga medel, dels genom att staten i väsentligt större utsträckning bygger för sina befattningshavare, dels ock genom direkta bidrag från statens sida.

Då jag på grund av vad sålunda anförts och av vederbörande myndigheters yttranden framgår håller före, att det framlagda förslaget till hyresvärdestegringskatt är otillräckligt genomtänkt och vilar på godtyckliga icke fullt rättvisa grunder, så tillåter jag mig hemställa,

att Kungl. Maj:ts proposition nr 315 med förslag om hyresvärdestegringskatt icke måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 april 1920.

Johan Jönsson.
